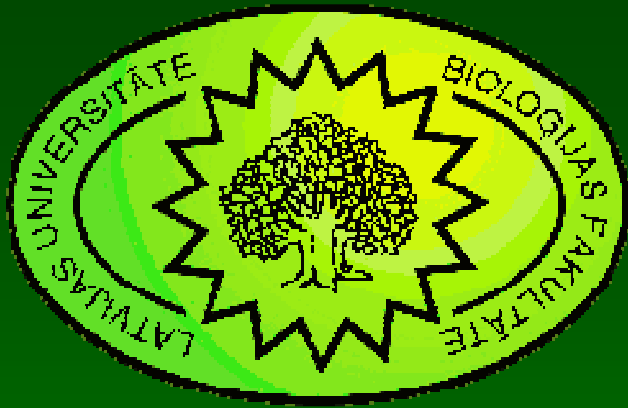

Latvijas Universitātes Bioloģijas fakultāte

Biologs – nākotnes profesija

Voldemārs Spuņģis

Bioloģijas bakalaura programmas direktors

voldemars.spungis@lu.lv

14.03.2012.

Kādu iedomājamies nākotni?

Dzīvespriecīgs cilvēks tīrā un daudzveidīgā vidē

Biologs – nākotnes profesija

Izvēlies, ko vēlies!

- Molekulārais biologs?
- Mikrobiologs?
- Cilvēka fiziologs?
- Augu fiziologs?
- Hidrobiologs?
- Zoologs - ekologs?
- Botāniķis - ekologs?

Ko viņi dara?

Molekulārais biologs – biomedicīnai!

**MALDI TOF Masas
spektrometrs olbaltumvielu
pētīšanai**

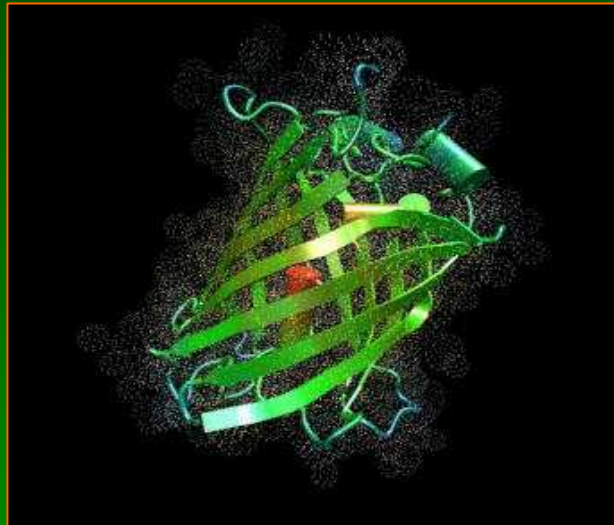
**Moderna ierīce
nukleīnskābju pētīšanai,
reālā laika polimerāzes
ķēdes reakcijas veikšanai**

**Cilvēka genoma, slimību, audzēju molekulārie, cilmes
šūnu pētījumi, lai rastu efektīvus ārstniecības līdzekļus**

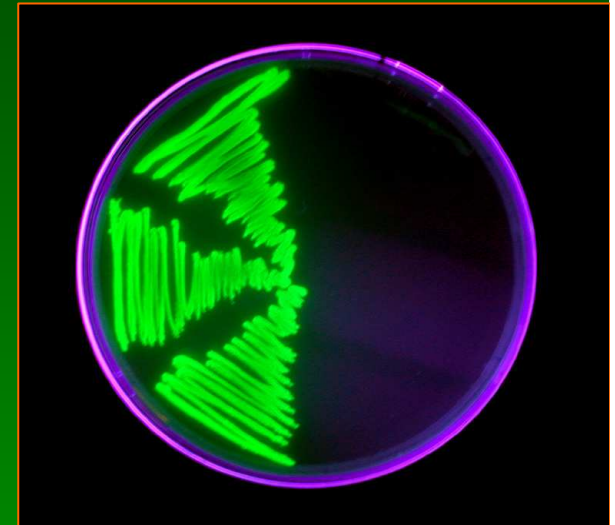
Molekulārais biologs – organismu ar jaunām īpašībām izveidei

Medūza *Aequoria victoria*

GFP proteīna struktūra

Bakterijas ar GFP

Klonēšana: medūzas zaļā fluorescences proteīna (GFP) gēnu pārstādīšana baktēriju šūnās, izmantojot specifiskas gredzenveida DNS molekulas – plazmīdas.

Mikrobiologs – pārtikas rūpniecībai

Bioreaktors
mikroorganismu
audzēšanai

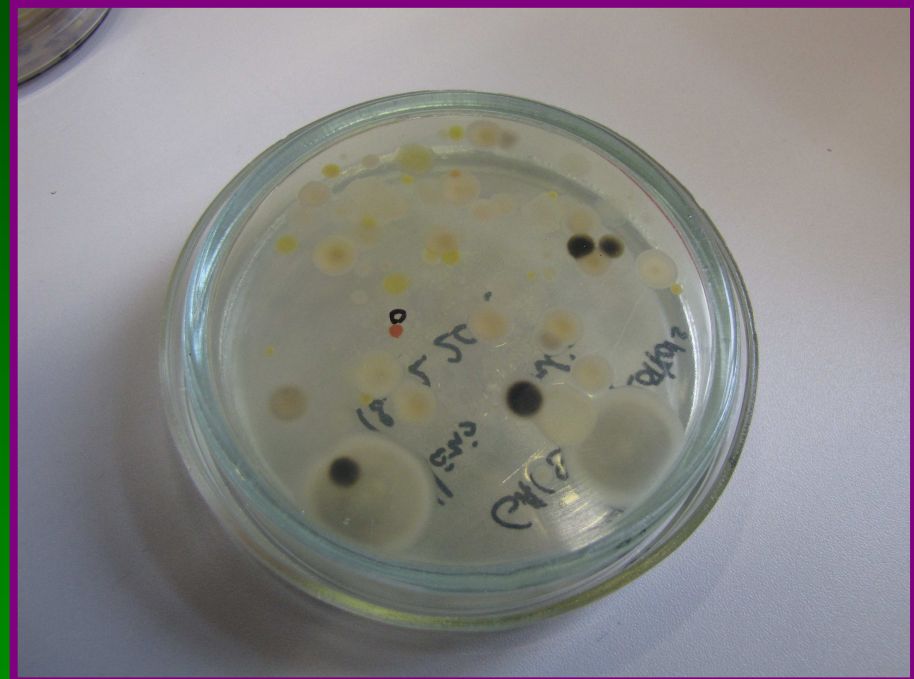

Rauga, pienskābo baktēriju u.c. mikroorganismu izpēte,
lai ražotu jaunus produktus un uzlabotu esošos

Mikrobiologs – vides tīrībai

Baktēriju audzēšana

Baktēriju koloniju skaits raksturo gaisa tīrību

Baktēriju izpēte, kuras izmanto naftas piesārņojuma likvidēšanai, notekūdeņu attīrīšanai.

Mikrobiologs – enerģētikai

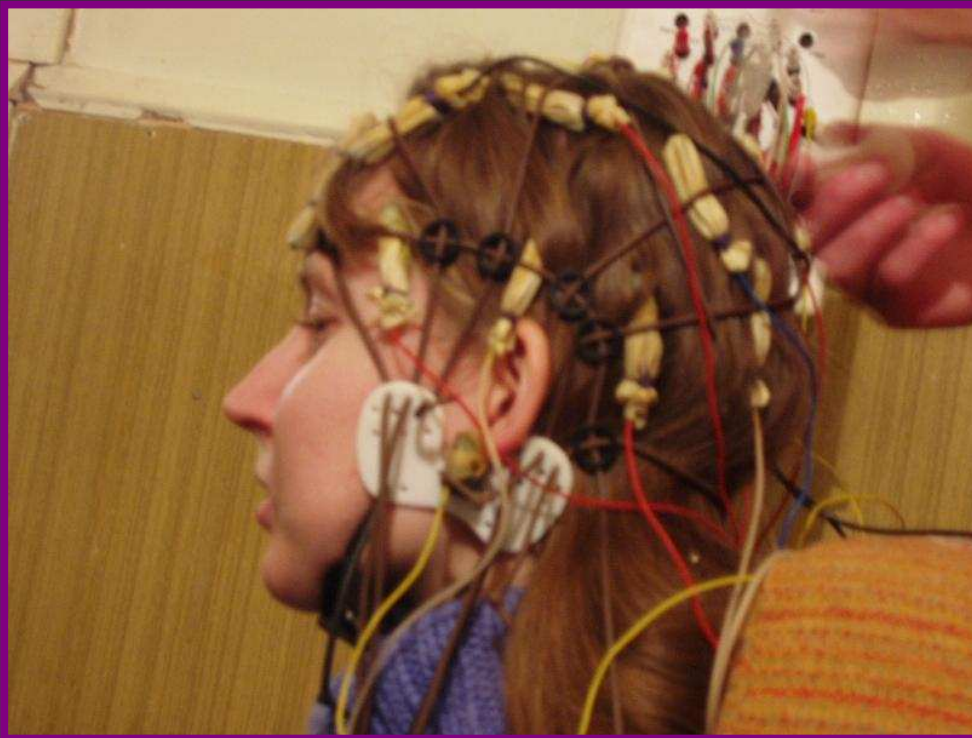

Iekārtas baktēriju
audzēšanai un
eksperimentiem

Baktēriju – ūdeņraža ražotāju izpēte.

Cilvēka fiziologs – sportam un veselībai

Cilvēka elektroencefalogrammas
pieraksts

Melu detektors

Cilvēka fizioloģijas pētījumi

Cilvēka fizioloģis – sportam un veselībai

Sporta un slodzes fizioloģija: darbaspēju augstkalnu apstākļos izpēte

Augu fiziologs – kultūraugu ražībai

Augi klimata kamerā sterilos apstākļos

Zemenes stāds

No vīrusiem brīvu meristēmu (šūnu) kultūru audzēšana, lai paaugstinātu lauksaimniecības augu produktivitāti

Augu fiziologs – kultūraugu ražībai

Augu minerālās barošanās izpēte

Augu fiziologs – skaistumam

Augu augšana sterilās
barotnēs

Jauna rododendru šķirne

Dekoratīvo augu mikroklonālā pavairošana – no
mēģenes līdz ziedam

Hidrobiologs – Baltijas jūrai

Paraugu
ievākšana
jūrā

Baltijas jūras zivju resursu, zivju barošanās,
produktivitātes un piesārņojuma izpēte

Hidrobiologs – ūdeņu tīrībai

Ventas rumba

Latvijas ūdens aļģu, augu un dzīvnieku izpēte, lai nodrošinātu labu ūdeņu kvalitāti

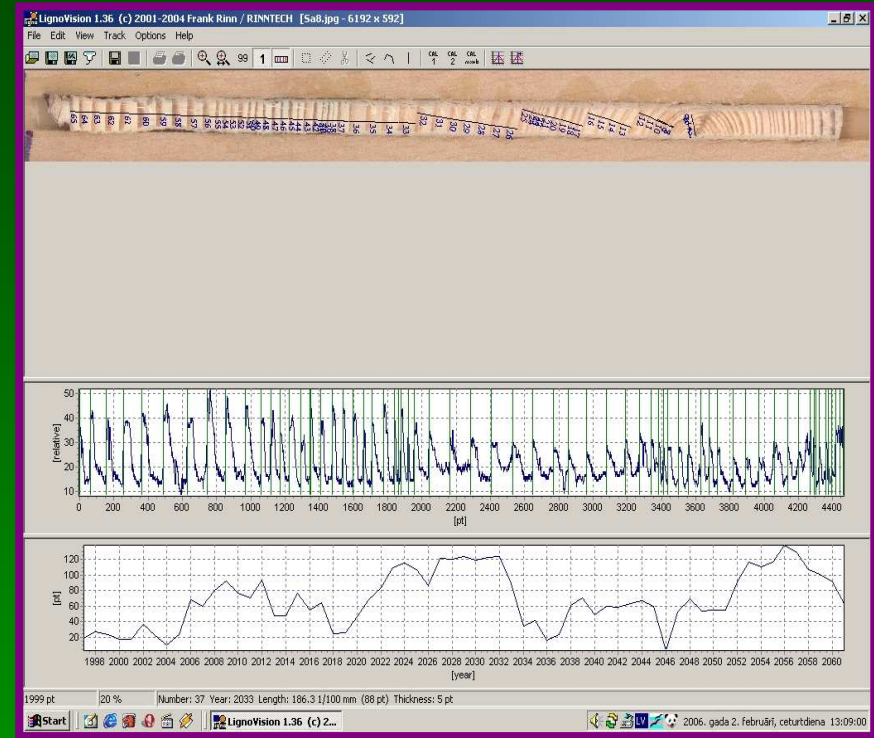
Hidrobiologs – ūdeņu tīrībai

Dafnija

Sīkie vēži var liecināt par lielām ūdens kvalitātes izmaiņām gan saldūdeņos, gan jūrā

Botāniķi-ekologi – Latvijas mežiem

Iekārta koku gadskārtu
mērīšanai

Koku gadskārtu pieaugums
raksturo klimata izmaiņas

Mežaudžu vecuma, apsaimniekošanas ietekmes
izpēte. Kurš ir Latvijas vecākais koks?

Botāniķi-ekologi – sugu un biotopu aizsardzībai

Melnā ezera purvs

Biotopu izpēte īpaši aizsargājamās teritorijās, to aizsardzības un apsaimniekošanas izpēte.

Zoologi-ekologi – dzīvnieku izpēte

Smilšu krupis

No vienšūņiem līdz zīdītājiem! Pārsvarā ekoloģiski pētījumi saistībā ar vides stresa faktoriem, biotopiem.

Zoologi-ekologi – sugu aizsardzībai

Ošu pļavraibenis

Ūdra mazulis

Zoologi rūpējas par dzīvnieku sugu aizsardzību
un pēta sugu daudzveidību Latvijā

Zoologi-ekologi – dzīvnieku uzvedībai

Paugurknābja
gulbis

Vienīgā vieta Latvijā, kur tiek pētīta dzīvnieku uzvedība.

Zoologi: vai cilvēks ir dzīvnieks?

Cilvēks

Cilvēka uzvedība un evolūcija. Pētot dzīvniekus, mēs varam izprast cilvēku.

Kāpēc būtu jāstudē biologos?

Jo iegūstam vispusīgas zināšanas
bioloģijā:

- **Pirmais bakalaura studiju gads –
Vispārīgā bioloģija**
- **Otrais un trešais gads – padziļinātas
studijas izvēlētajā bioloģijas virzienā**

Kāpēc būtu jāstudē biologos?

Jo varam izvēlēties:

- Mikrobioloģija, virusoloģija un biotehnoloģija
- Molekulārā bioloģija, gēnu inženierija
- Augu fizioloģija
- Cilvēka un dzīvnieku fizioloģija
- Zooloģija un dzīvnieku ekoloģija
- Botānika un augu ekoloģija
- Hidrobioloģija

Kāpēc būtu jāstudē biologos?

Jo iegūstam vispusīgas zināšanas ne tikai bioloģijā, bet arī:

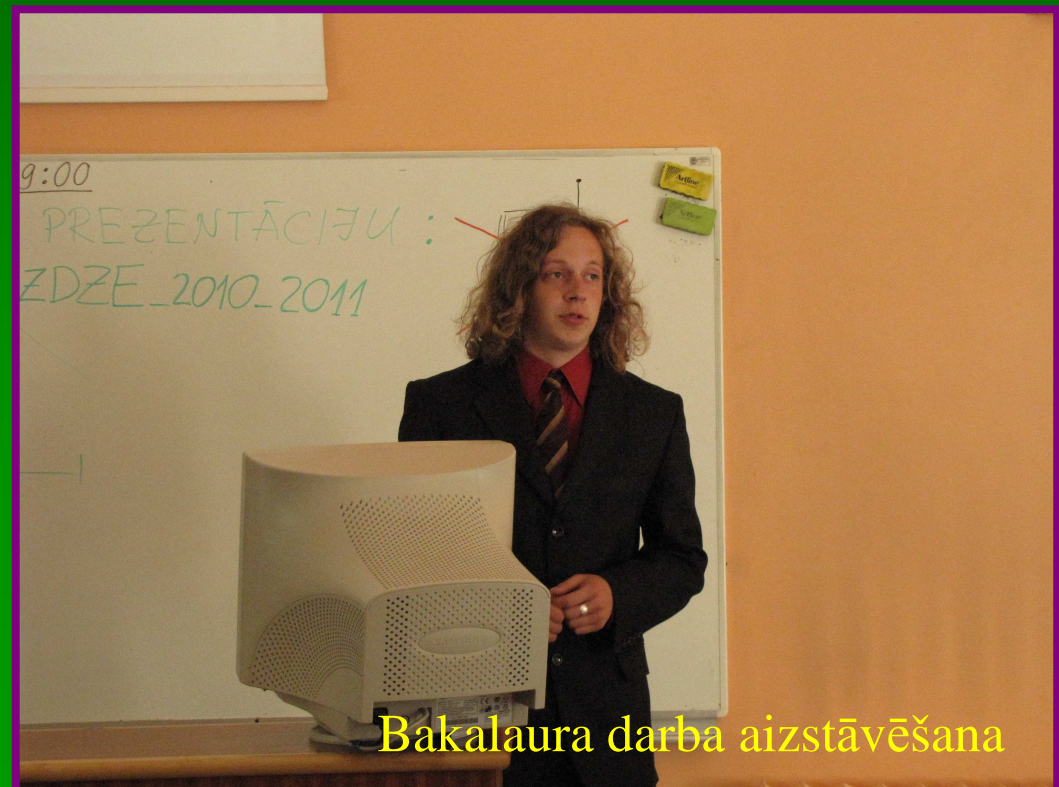
- **Matemātikā**
- **Fizikā**
- **Ķīmijā**
- **Datorzinībās**

Kāpēc būtu jāstudē biologos?

Jo apgūstam vispārpielietojamās prasmes!

- Projektu gatavošana un vadīšana
- Prezentācijas māksla
- Radošie uzdevumi

Kā notiek studijas Bioloģijas fakultātē?

Lekcijas –
pamata
studiju
metode

Kā notiek studijas Bioloģijas fakultātē?

Darbs laboratorijā: 1/3 no studiju laika

Kā notiek studijas Bioloģijas fakultātē?

Lauka prakse Kolkā, Slīteres nacionālajā parkā.
Iepazīšanās ar sugām un biotopiem.

Kā notiek studijas Bioloģijas fakultātē?

Lauka prakse ekoloģijā: sugu un biotopu izpēte
Lodesmuižas apkārtnē Vecpiebalgas novadā.

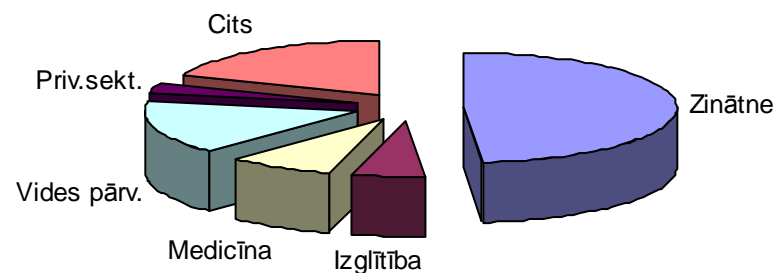
Kā notiek studijas Bioloģijas fakultātē?

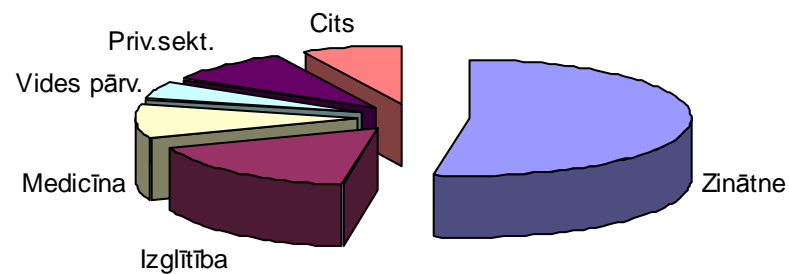
Individuāla pieeja, 8-10 studenti katram pasniedzējam

Līdz 85% BF absolventu strādā specialitātē

2010. gadā

2011. gadā

Zinātniskie institūti

**Dabas aizsardzības
institūcijas**

**Kur strādā zoologi, botāniķi,
hidrobiologi, ekologi?**

NVO, Latvijas Dabas fonds

**Ekologi pašvaldībās,
mežsaimniecībās,
aizsargājamās teritorijās**

Zinātniskie institūti

**Dabas aizsardzības
institūcijas**

**Kur strādā molekulārie biologi,
mikrobiologi, fiziologi?**

**Rūpnīcu laboratorijas
Farmācijas firmas**

Medicīnas iestādes

Biologu sadarbības partneri

LU ģeogrāfi un vides zinātnieki

LU ķīmiķi un fiziķi

LU un RSU mediķi

Daugavpils universitāte

Pētniecības institūti

Klīnikas

Ārzemju augstskolas

Biologu ir maz, taču viņi ir lieli!
Pievienojies!